

NEWSLETTER NÚM. 25
ABRIL/JUNY 2011

Editorial

El metge moçambiquès Abel dos Santos s'ha convertit en el primer oftalmòleg de la província d'Inhambane, una població de més d'1.300.000 habitants. D'aquesta manera, aquestes persones podran rebre atenció oftalmològica de forma regular des de l'Hospital Provincial d'Inhambane, més enllà de les comissions organitzades per Ulls del món.

La capacitat del professional moçambiquès ha estat possible gràcies a la Fundació, que el 2006 li va atorgar una beca de quatre anys desenvolupada en règim compartit entre Barcelona (Hospital de l'Esperança) i Moçambic (Hospital Central de Maputo). El procés s'ha tancat les darreres setmanes amb l'examen final, la qual cosa ha permès assolir un dels principals reptes del programa *Ulls de Moçambic* des que es va iniciar l'any 2002, ja que l'atenció a la província depenia fins ara de dos tècnics d'oftalmologia.

Amb la incorporació del Dr. Dos Santos, el país africà disposa de 14 oftalmòlegs per a una població de més de 20 milions d'habitants, xifra que encara queda per sota del mínim recomanat per l'Organització Mundial de la Salut, que és d'un professional per cada 250.000 habitants. A Ulls del món ens comprometem a seguir treballant per millorar aquestes dades.

NOTÍCIES

Activitats de formació i sensibilització al Sàhara

Millora de les infraestructures sanitàries dels campaments

Beca a una doctora moçambiquesa per formar-se a Portugal

Viatge de seguiment a Moçambic

Formació a distància dels professionals de l'INO

Segona beca a l'Argentina per als oftalmòlegs bolivians

Capacitació sobre oftalmologia pediàtrica a Mali

Reunió anual del Patronat "Ulls d'Inhambane", al restaurant Dans le noir?

Carmen García, guanyadora del III concurs fotogràfic

Xerrada sobre Ulls del món a Sevilla

PROPERES ACTIVITATS

ULLS DEL MÓN ALS MITJANS

L'ENTREVISTA

Teresa Palahí, patrona d'Ulls del món

NOTÍCIES

ACTIVITATS DE FORMACIÓ I SENSIBILITZACIÓ AL SÀHARA

La Fundació ha dut a terme les últimes setmanes diferents **activitats de formació i sensibilització** als campaments de refugiats saharuís, amb l'objectiu de prevenir malalties oculars de forma precoç i millorar els coneixements de la població respecte a les normes bàsiques d'higiene ocular.

Durant el mes d'abril es va organitzar un curs de formació en conceptes bàsics d'oftalmologia per a les **infermeres escolars** dels campaments. En total, es van capacitar 32 professionals de 26 centres de primària i secundària de les *wilaies* de Smara, Auserd, l'Aciun i Dajla. El curs, al qual també van assistir les **3 tècniques d'oftalmologia** que s'han incorporat a la plantilla dels campaments, va anar a càrrec de la tècnica d'Òptica de la Fundació, **Sandra Barroso**, i va constar d'una part teòrica i una de pràctica; en aquesta última es van fer **4.752 revisions** oculars. Sandra Barroso va dur a terme la formació durant el seu **viatge de seguiment** sobre el treball que es fa als tallers i consultes d'òptica de les diferents *wilaies*.

Una altra de les activitats celebrades va ser l'inici de la difusió de missatges d'higiene ocular bàsica a través de l'emissora dels campaments, **Ràdio RASD**, així com l'enregistrament d'imatges per dur a terme una iniciativa semblant a la

cadena **RASD TV**, a càrrec del voluntari **Arturo Fons**.

[TORNAR A L'INICI](#)

MILLORA DE LES INFRAESTRUCTURES SANITÀRIES DELS CAMPAMENTS

Ulls del món ha treballat el segon trimestre de l'any per millorar la infraestructura òptica i oftalmològica dels campaments. El tècnic d'electromedicina, **Jesús Barragán**, s'hi va desplaçar del 2 al 13 d'abril per tal de dur a terme el **manteniment**, la **revisió** i la **reparació** dels equipaments de les diferents consultes i tallers, de manera que es pugui garantir l'atenció òptica a la població durant l'any.

El tècnic voluntari de la Fundació va aprofitar la seva estada per identificar, juntament amb la tècnica d'Òptica, Sandra Barroso, les necessitats de reforma existents als espais on s'han de construir el **taller d'òptica de l'Aaiun** i la **consulta oftalmològica del 27 de Febrer**, dues noves infraestructures sanitàries que es posaran en marxa properament amb el suport d'Ulls del món. De fet, ja s'han enviat a terreny els **equipaments** que n'han de permetre el funcionament, com ara un autorefractòmetre, un oftalmoscopi i dues biselladores. L'actuació s'ha dut a terme a través de la **17a Caravana d'ajut humanitari per al poble sahrauí**, organitzada per l'Associació Catalana d'Amics del Poble Sahrauí (ACAPS), que també ha permès enviar **material òptic**, com 5.034 ulleres de presbícia, 2.477 ulleres de sol, 1.448 ulleres de graduat i 1.184 vidres en brut.

El programa *Ulls del Sàhara* compta en aquests moments amb el **suport** de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD) i els ajuntaments de Santa Coloma de Gramenet i Vacarisses.

[TORNAR A L'INICI](#)

BECA A UNA DOCTORA MOÇAMBIQUESA PER FORMAR-SE A PORTUGAL

La Fundació ha atorgat una beca de tres mesos a la **Dra. Natercia Palmira** perquè faci una estada formativa en terres portugueses. La formació va començar a principis d'abril i s'allargarà fins al mes de juliol al **Centre Quirúrgic de Coimbra**, un hospital de referència dirigit pel prestigiós oftalmòleg **António Travassos**, fins fa poc president de la Societat Portuguesa d'Oftalmologia.

La iniciativa s'inclou en les activitats de formació del programa *Ulls de Moçambic 2010-2013* i pretén capacitar l'oftalmòloga de l'**Hospital Central de Maputo en retina**, una de les subespecialitats menys desenvolupades en el país africà. Aquesta formació es complementarà amb l'enviament de **comissions formatives**, tal com es va fer en anys anteriors sota el guiatge de la representant del nucli territorial de Portugal, **Lurdana Gomes**.

[TORNAR A L'INICI](#)

VIATGE DE SEGUIMENT A MOÇAMBIQUE

El cap de Programes de la Fundació, **Paco Sanz**, s'ha desplaçat a principis d'abril a Moçambic per tal de fer el **seguiment** i l'**avaluació** del programa que Ulls del món duu a terme a la província d'Inhambane i la ciutat de Maputo des de l'any 2003.

El representant d'Ulls del món ha estat acompanyat per la coordinadora del programa, **Gema Facal**, amb qui ha visitat l'Hospital Provincial d'Inhambane, centre d'operacions de la Fundació al país africà, i l'Hospital Rural de Chicucue, el Servei d'Oftalmologia del qual serà adequat els propers mesos per la Fundació. També s'han dut a terme **reunions** amb els tècnics d'oftalmologia i la tècnica en muntatge d'ulleres de l'Hospital d'Inhambane, amb representants de la Direcció Provincial de Salut i amb agents de salut comunitària del Centre de Salut de Morrumbene. El programa *Ulls de Moçambic 2010-2013* té el **suport** de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD).

[TORNAR A L'INICI](#)

FORMACIÓ A DISTÀNCIA DELS PROFESSIONALS DE L'INO

Ulls del món va organitzar el dia **15 d'abril** un curs de formació per videoconferència per tal de seguir formant els professionals sanitaris bolivians en diferents tècniques quirúrgiques. El curs es va dividir en dues parts: l'oftalmòleg **Josep Visa** va dur a terme la transmissió de coneixements sobre complicacions de la **cirurgia d'estrabisme**, i la Dra. **Ana Wert** es va centrar en el tractament de l'**oftalmopatia tiroïdal**.

La formació estava adreçada als **oftalmòlegs** i **residents** de l'Institut Nacional d'Oftalmologia (INO), entre els quals hi havia els residents que es formen al centre gràcies a beques atorgades per la Fundació i els oftalmòlegs que atenen els problemes oculars de la població d'El Alto des dels **cinc consultoris** posats en marxa per Ulls del món. El programa *Ulls de Bolívia* compta amb el **suport** de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional al Desenvolupament (AECID) i la Fundació ONCE per a Llatinoamèrica (FOAL); aquesta formació és possible també gràcies a **Alcon** i **Techno Trends**.

[TORNAR A L'INICI](#)

SEGONA BECA A L'ARGENTINA PER ALS OFTALMÒLEGS BOLIVIANS

L'oftalmòloga **Shirley Cuentas** es troba des del mes de maig en terres argentines per dur a terme una estada formativa sobre **facioemulsificació**, una tècnica quirúrgica que permet el tractament de les cataractes. Es tracta d'una beca de tres mesos a l'**Hospital Central de Mendoza**, centre en el qual exerceix el supervisor mèdic del programa *Ulls de Bolívia*, **Hernán E. Gras**, que és el responsable directe de la seva formació.

És la segona professional boliviana que gaudeix d'aquest tipus de beca, després de l'experiència de **Wilmer Guisbert**, oftalmòleg de l'Hospital Municipal Model Corea, que en va gaudir els tres primers mesos de l'any. Durant aquest temps, va ser precisament Shirley Cuentas qui va ocupar la seva plaça al centre, de manera que es va seguir oferint atenció oftalmològica des de les **cinc consultes** dotades per la Fundació. Ulls del món ja havia col·laborat anteriorment en la formació de la doctora boliviana, atorgant-li una **beca d'especialització** a l'Institut Nacional d'Oftalmologia, que va finalitzar l'any passat.

[TORNAR A L'INICI](#)

CAPACITACIÓ SOBRE OFTALMOLOGIA PEDIÀTRICA A MALI

El dia **26 de maig** va tenir lloc un curs a distància sobre **oftalmopediatria** adreçat als **oftalmòlegs** i **residents** de l'Institut d'Oftalmologia Tropical d'Àfrica (IOTA) com a resposta a les necessitats formatives detectades per la Fundació en aquest camp.

La sessió va anar a càrrec del Dr. **Hachemi Nezzar**, professional del **Centre Hospitalari Universitari Clermont-Ferrand**, lloc des del qual es va dur a terme la videoconferència. El professional francès va transmetre coneixements relacionats amb l'alteració del nervi òptic en el tractament de patologies oculars de nens i nenes. El curs, el primer de l'any 2011 i el sisè que s'organitza a distància amb el país africà, va tenir lloc uns dies després de la reunió per potenciar la participació dels professionals francesos en el projecte de Mali entre la directora general de la Fundació, **Núria Ramon**, el supervisor mèdic del programa, **Andrés Müller-Thyssen**, i el mateix Dr. Nezzar, juntament amb l'oftalmòleg **Franck Bacin** i l'especialista d'ortòptica **Romain Bordas**.

El projecte *Ulls de Mali* 2010-2012 compta en aquests moments amb el **suport** del Govern Basc/Eusko Jauriaritza i l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat.

[TORNAR A L'INICI](#)

REUNIÓ ANUAL DEL PATRONAT

El Patronat de la Fundació va celebrar el dia **22 de juny** la seva **reunió anual**, acte en el qual va aprovar el pressupost d'aquest any i els comptes de 2010. Els membres del Patronat també van donar el vistiplau a les activitats organitzades l'any passat en els diferents projectes, així com a les línies estratègiques previstes per a l'exercici present.

El pressupost d'Ulls del món per a aquest 2011 és superior als **1,9 milions d'euros**, xifra que representa un augment d'un 30% amb relació a l'any passat. Es preveuen uns **ingressos** d'**1.950.233 €**, un 66% dels quals prové d'institucions públiques i un 34% d'empreses privades. Pel que fa a les **despeses**, un 85,2% dels **1.950.195 €** previstos està destinat als programes d'actuació, un 6,3% correspon a captació de fons i un 8,5% a gestió administrativa.

[TORNAR A L'INICI](#)

"ULLS D'INHAMBANE", AL RESTAURANT DANS LE NOIR?

La Fundació duu a terme del **14 de juny al 22 d'agost** una iniciativa de

sensibilització a Dans le noir? de Barcelona, un restaurant que ofereix la possibilitat de menjar a les fosques, per tal de conscienciar la societat del nostre entorn sobre les dificultats que suposa patir problemes oculars.

A la sala il·luminada de l'entrada del restaurant, es pot veure projectat el reportatge "Ulls d'Inhambane", de la fotògrafa **Elisenda Pons**, integrat per **47 imatges** en blanc i negre sobre el programa de cooperació que Ulls del món duu a terme a Moçambic. Es tracta d'unes fotografies que fins ara s'han pogut veure en exposicions a ciutats com ara Lisboa, Bilbao, Barcelona i altres municipis catalans.

Dans le noir?, situat al passeig Picasso, número 10, va obrir les portes a finals de l'any 2009. Destaca per oferir al seu saló a les fosques la vivència d'una experiència social, sensorial i humana, i per incloure professionals cecs a la seva plantilla.

[TORNAR A L'INICI](#)

CARMEN GARCÍA, GUANYADORA DEL III CONCURS FOTOGRÀFIC

L'infermera sevillana **Carmen García** ha estat la guanyadora del **III concurs fotogràfic Ulls del món**, una iniciativa de sensibilització i divulgació convocada amb el nom '**Tornar la visió: una altra forma de combatre la pobresa**'. En aquesta edició, s'han presentat **25 imatges** dels projectes de cooperació de la Fundació fetes per **10 voluntaris i col·laboradors**.

La fotografia de **Carmen García** mostra un pacient malià amb cataractes abans de ser intervengut pels professionals voluntaris de la Fundació a l'**Hospital de Referència de Bankass** durant la segona comissió medicoquirúrgica al país africà, el mes de febrer de 2010. La imatge guanyadora ha estat escollida per un jurat integrat per **fotògrafs professionals** vinculats amb l'entitat com ara Núria Andreu, Manel Esclusa, Manuel Outumuro i Elisenda Pons, i serà reproduïda a la **portada de la memòria d'actuacions** de la Fundació de l'any 2010, que en aquests moments està en procés d'edició.

[TORNAR A L'INICI](#)

XERRADA SOBRE ULLS DEL MÓN A SEVILLA

La delegada de la Fundació a Andalusia, **Lelo Méndez**, va fer el 25 de maig una **xerrada** en terres sevillanes centrada en la feina que l'entitat duu a terme per tal de prevenir i combatre la ceguesa evitable als països més pobres.

L'acte va tenir lloc a la **facultat d'Infermeria** de la Universitat de Sevilla i hi van assistir **25 persones**, entre alumnes de l'últim curs de la llicenciatura d'infermeria i alumnes de quart curs dels estudis de medicina. Lelo Méndez, infermera de professió, va explicar les seves experiències com a **voluntària d'Ulls del món**, tasca que va iniciar l'any 2003 i que l'ha portat a col·laborar en els quatre projectes de cooperació que es duen a terme als campaments de refugiats sahrauís, Moçambic, Bolívia i Mali.

Ulls del món disposa des de l'any 2007 d'una **delegació** en terres andaluses, de la qual han sortit un bon nombre de professionals voluntaris. Així mateix, s'han organitzat diferents **actes de sensibilització** com ara xerrades i exposicions fotogràfiques.

[TORNAR A L'INICI](#)

PROPERES ACTIVITATS (JULIOL-SETEMBRE)

Sàhara

· Del 24 de setembre al 8 d'octubre: comissió medicoquirúrgica a l'Hospital Nacional de Rabuni

Moçambic

· Primera quinzena de setembre: comissió medicoquirúrgica a l'Hospital Provincial d'Inhambane

Bolívia

· Agost: formació en presa d'agudesa visual dels directors districtals d'educació d'El Alto

· Segona quinzena de setembre: formació del personal dels centres de salut d'El Alto en diagnòstic, tractament i derivació de pacients

Mali

- 7 de juliol: curs per videoconferència sobre retina a càrrec de Franck Bacin
- Del 15 al 19 d'agost: comissió formativa de retina a l'IOTA

Altres

- 14 de juliol: desè aniversari d'Ulls del món al restaurant Dans le noir? de Barcelona
- 6 de setembre: inauguració de l'exposició *Obrint els ulls a Bolívia* al Palau Robert de Barcelona
- Del 21 al 24 de setembre: congrés de la Societat Espanyola d'Oftalmologia a Oviedo

[TORNAR A L'INICI](#)**ULLS DEL MÓN ALS MITJANS**

Durant aquest trimestre, la feina de la Fundació ha tingut difusió en l'àmbit internacional, com ho demostra l'aparició en el número d'abril de la revista **Up**, editada per la companyia aèria TAP Portugal, i que ha arribat als milers de persones que viatgen en els seus avions. També s'ha parlat d'Ulls del món a la televisió nacional de Mali, **ORTM**, el servei informatiu de la qual s'han fet ressò de l'última comissió mèdica organitzada per l'entitat a l'Hospital de Referència de Bankass.

[TORNAR A L'INICI](#)**L'ENTREVISTA****Nom:** Teresa Palahí i Juan**Edat:** 47 anys**Professió:** vicepresidenta segona del Consell General de l'ONCE**He nascut a:** Sant Gregori (Girona) **i visc a:** Madrid**Estic en contacte amb Ulls del món des de:** l'any 2009

Teresa Palahí fa gairebé dos anys que és patrona de la Fundació Ulls del món. Va accedir a l'organisme a finals del 2009 com a representant de la Fundació ONCE per a Llatinoamèrica, en substitució del director general de l'organisme, Fernando Iglesias. La seva trajectòria professional ha estat vinculada des dels inicis a l'Organització Nacional de Cecs Espanyols, d'on ha estat delegada territorial a Catalunya des de l'any 2000 fins que el passat mes d'abril va ser nomenada vicepresidenta segona en l'àmbit estatal. Cega des de l'adolescència a causa d'una degeneració macular, és conscient de les complicacions que suposen les deficiències visuals en la vida de les persones i, més encara, en els països sense recursos econòmics.

Després d'aquest temps al Patronat, com valora la feina de la Fundació?

Doncs la valoro molt positivament, ja que en aquests anys he pogut viure de ben a prop la magnífica tasca que Ulls del món fa en els territoris en els quals actua, ja sigui pel que fa a atenció sanitària, com pel que fa a formació, prevenció o dotació.

Quins handicaps suposa ser cec en els països més pobres respecte a ser-ho en el nostre entorn?

Entre d'altres coses, suposa no comptar amb una organització com la que tenim a Espanya, a Catalunya: l'ONCE. Per tant, representa haver de viure amb moltes mancances, sense oportunitats i limitats per la discapacitat de l'entorn per integrar els més vulnerables.

Com pensa que ha de fer front a aquesta problemàtica la comunitat internacional? S'està fent prou?

Una bona forma d'actuar per millorar aquesta situació és cooperar amb les entitats sense ànim de lucre que actuen en els diferents àmbits, com ara Ulls del món. S'està treballant bé però mai no és suficient, ja que les mancances són incomputables.

És possible una entitat similar a l'ONCE en els territoris més desfavorits?

Realment és molt difícil, atès que en aquests països no es donen les condicions necessàries perquè puguin tenir una organització singular i única en el món,

com és l'ONCE.

Està realment involucrada la societat en aquests temes o cal més conscienciació?

En els darrers anys hem avançat en aquest aspecte, però encara queda molt camí per fer pel que fa a la sensibilització i la conscienciació de la població, que ens ha d'ajudar a tirar endavant projectes que efectivament puguin donar resposta a les necessitats d'aquest col·lectiu.

Vol dir alguna cosa a les persones que llegeixen aquest butlletí?

Sí. Vull transmetre un missatge d'esperança i il·lusió perquè si tots i totes ens conscienciem d'aquest tema i ens solidaritzem amb les persones que tenen menys recursos, estic convençuda que un món millor és possible.

[TORNAR A L'INICI](#)

FES-TE'N SOCI

FES-TE'N VOLUNTARI

COL·LABORA

Si no vols rebre aquest butlletí, només cal que ens contestis aquest [missatge](#), indicant-nos que no te l'enviem més.

D'acord amb l'establert a la Llei de Protecció de Dades de Caràcter Personal, t'informem que les teves dades estan incloses en un fitxer automatitzat propietat d'Ulls del món. Per a la cancel·lació dels drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició, et pots posar en contacte amb nosaltres.

ORRINT FIS IIIIS AI MÓN

Tamarit, 144-146, entl. 2a · 08015 Barcelona · T: +34 93 451 51 52 · F: +34 93 451 47 77

www.ullsdelmon.org · fundacio@ullsdelmon.org